

Puhutaan koulumatkojen liikenneturvallisudesta

Vanhempainiltamalli

OPINKIRJO
KEHITTÄMISKESKUS

Suomen
VANHEMPAINLIITTO

Puhutaan koulumatkojen liikenneturvallisuudesta -vanhempainiltamalli

Suomen Vanhempainliitto ja Kehittämiskeskus Opinkirjo ovat luoneet yhteisen vanhempainiltamallin, jonka avulla kasvatusyhteisössä (koulu, oppilaitos) voidaan käynnistää keskustelu koulumatkojen liikenneturvallisuudesta.

Vanhempainilta on suunnattu koulun kaikille vanhemmille ja henkilökunnalle. Keskusteluun on hyvä osallistaa koulun johto, kunta, opettajia, vanhempia ja tietenkin myös oppilaita.

Vanhempainillan tavoitteena on käydä keskustelua koulumatkojen liikenneturvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä. Keskustelun voi hyvin laajentaa koulumatkojen turvallisuuteen yleisesti, jos koulussa tai kodeissa on noussut esiin huoli esimerkiksi koulumatkoilla tapahtuvasta kiusaamisesta.

Vanhempainiltamalli

Keskustelun taustaksi

- Kodeissa ja kouluissa annetaan perusta lapsen liikennetaidoille ja itsenäiselle liikkumiselle. Oppilaan huoltajalla on ensisijainen vastuu koulumatkan turvallisuudesta ja pienen koululaisen koulumatkan kulkutavasta.
- Koulutie aloittaa lasten elämässä itsenäisen liikkumisen kauden. Koulun tehtävä on opetussuunnitelmien perusteiden mukaan kannustaa oppilaita kulkemaan koulumatkat terveyttä ja kuntoa edistävällä tavalla. Liikennekasvatuksessa koulun ensimmäisillä luokilla painottuu lähiympäristöön tutustuminen ja turvallinen liikkuminen jalankulkijana. Vähitellen sisällöt laajentuvat oppilaiden liikkumistottumusten muuttumisen mukana esimerkiksi pyöräilyyn ja joukkoliikenteen käyttöön.
- Lapsi ja nuori on oman koulumatkansa paras asiantuntija. Koulumatkan turvallisuuteen panostaminen on muutakin kuin liikenneturvallisuutta. Koulumatkoilla oppija saattaa kohdata koulukiusaajia, turvattomuuden tunnetta aiheuttavia aikuisia tai joukosta ulossulkemista.

Vanhempainyhdistys, muu vanhempien ryhmä tai vaikkapa oppilaskunta tekee aloitteen Puhutaan koulumatkojen liikenneturvallisuudesta -vanhempainillan järjestämisestä rehtorille ja sen jälkeen valmistelu jatkuu yhteistyössä koulun kanssa oheisen suunnitelman pohjalta.

Rehtorin kanssa kannattaa sopia koulun yhteyshenkilöstä, joka huolehtii tapahtumaan liittyvistä Wilma-viesteistä, tilan varauksesta ja mahdollisista tarvikehankinnoista (paperia, kynää tms.).

Suunnitteluvaihe

- Valitkaa vanhempainyhdistyksestä illan suunnittelu- ja toteutusryhmä (2–5 hlöä), joka hoitaa illan suunnittelun ja toteutuksen yhdessä koulun yhteyshenkilön / -henkilöiden kanssa. Sopikaa suunnittelu- ja toteutusryhmän vetäjän rooli ja muut tehtävät hyvissä ajoin. Suunnitteluryhmän vetäjä jakaa tehtävät (asiantuntijavieraiden kutsuminen paikalle, viestintä, illan juontaminen, keskustelun kirjaaminen, tekniikasta vastaaminen jne.)
- Kutsukaa iltaan mukaan kunnan teknisen toimen ja sivistystoimen edustajat, kunnan liikenneturvallisuustyöryhmän jäsenet sekä poliisin edustaja. Mukaan voi kutsua myös Liikenneturvan edustajan, joka voi tarjota vinkkejä teemojen käsittelyyn paikallisella tasolla.
- Kannustakaa opettajia toteuttamaan koulureittien vaaranpaikkakartoitus oman luokkansa tai ryhmänsä oppilaiden kanssa ja kootkaa aineisto valmiiksi vanhempainiltaa varten.
- Jututtakaa mahdollisuuksien mukaan oppijoita heidän kokemuksistaan koulumatkasta. Mitä he toivovat omalta koulumatkaltaan?
- Illan kokonaiskesto: maksimissaan 2 tuntia.

- Lähettäkää kutsu vanhemmille hyvissä ajoin.
- Laittakaa kutsuun mukaan linkit mahdolliseen oheismateriaaliin. Voitte myös antaa vanhemmille ennakkokysymyksiä pohdittavaksi.
- Pohtikaa mahdollisuutta järjestää lastenhoito illan ajaksi, jotta mahdollisimman moni vanhempi pääsisi osallistumaan.
- Mahdollinen kahvitarjoilu on hyvä järjestää ennen varsinaisen ohjelman alkua. Apua tarjoilun järjestämiseen voi kysyä luokkatoimikunnilta tai oppilaskunnalta.

Vanhempainiltamalli

Vanhempainillan toteutus

Avaussanat

- Illan ohjelman esittely
- Työtavan avaaminen. Keskustelu voidaan käydä yhtenä joukkona tai sitten ryhmäkeskusteluina riippuen illan osallistujamäärästä. Ryhmäkeskusteluista varten jokaisen ryhmän on hyvä sopia yksi kirjuri, joka kirjaa ylös keskustelun ydinasiat.
- Osallistujille kerrotaan siitä, että illan keskusteluista tehdään yhteenveto, joka toimitetaan koulun Wilmaan tai muulle sähköiselle alustalle kaikkien vanhempien saataville.
- Lyhyt esittäytyminen pienryhmissä tai istuinnaapurien kesken.

Yhteenveto ja nostot

koulureitin vaarapaikkakartoitus -aineistosta

- Esitys opettajien ja oppilaiden toteuttamien kartoitusten päähuomioista

Keskustelu

a) Mitä huolenaiheita vanhemmilla on koulumatkojen liikenneturvallisuuteen liittyen?

- jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus
- skootit ja rullalaudat
- koulun pyöräparkit, pyöräilykypärien käyttö, heijastimien käyttö
- koulumatkat mopoilla, mönkijöillä ja traktoreilla
- mopojen virittäminen ja mopoilu koulun piha- ja lähialueilla
- saattoliikenteen pelisäännöt
- koulukuljetusten sujuvuus, odotusajat
- turvalliset reitit, liikennemerkkit, hidasteet, liikennevalot yms.
- minä kuljettajana? Huomioinko jalankulkijat, ekaluokkalaiset, pyöräilijät, turvallisen liikkumisen?
- koulumatkoilla tapahtuva häirintä ja kiusaaminen

b) Keinoja huolien vähentämiseen tai poistamiseen?

- Koulun liikennekasvatuksen sisällöt ja keinot
- Mitä kunta, liikennöitsijät, koulu, koulun yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä, vanhemmat ja vanhempainyhdistys voivat tehdä?

Illan yhteenveto ja jatkotoimet

- Muistutetaan osallistujia siitä, että keskustelun yhteenveto viedään koulun Wilmaan tai muulle sähköiselle alustalle.
- Päätetään jatkotoimista: mikä taho vie yhteenvedon tiedoksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten kunnan sivistystoimeen, tekniseen toimeen ja vanhemmille. Yhteenvedon voi koostaa esimerkiksi vanhempainyhdistys, rehtori tai osallistujajoukosta ilmoittautunut henkilö.
- Välitetään tieto (kartoituksen) ja keskustelun tuloksista ja toimenpiteistä paikallismediaan. ■

Vanhempainiltamalli